

ผลการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก
ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

**The Results of Using Constructivism Learning Method's Together with
Graphic Organizer technique on Learning Achievement and Social Skill
for Mattayom 3 Students of Social Religion and Culture Subject.**

อาภรณ์ พิทธิยะกุล

Mrs Aporn Pittiyakul

นิสิตสาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยทักษิณ

Abstract

The purposes of this research were 1) to compare the students' learning achievement in after being with criterion of social studies, religion and culture of Mattayomsueksa 3 students taught by creative constructivism teaching with technique graphic organizations. 2) to compare the students' learning achievement before and after taught by creative constructivism teaching with technique graphic organizations 3) to study the satisfaction towards learning by using creative constructivism teaching with technique graphic organizations. The population of the study 40 Mattayomsueksa 3 students of Jangwittaya School, in the second semester of 2012. The instruments used in the study include 1) 6 learning plans for creative constructivism teaching with technique graphic organizations. 2) a measure of social skill. 3) the questionnaires examining the subjects' satisfaction on the creative constructivism teaching with technique graphic organizations. 4) learning achievement test before and after taught by creative constructivism teaching with technique graphic organizations.

The following results were found.

1. Learning achievement in social studies, religion and culture of Mattayomsueksa 3 students with taught by creative constructivism teaching with technique graphic organizations was found statistically higher than criterion.
2. Learning achievement in social studies, religion and culture of Mattayomsueksa 3 students with taught by creative constructivism teaching with technique graphic organizations was found statistically higher than before the treatment at .01 level of significance.
3. Mattayomsueksa 3 students have a measure of social skill higher than before the treatment
4. The subjects' satisfaction on the creative constructivism teaching with technique graphic organizations was found at a high level.

บทคัดย่อ

การศึกษาผลการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนกับเกณฑ์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก 3) เปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก สำหรับประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแจ้งวิทยา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลาที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 40 คน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก เรื่องทวีปอเมริกาเหนือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สารานุกรมศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 6 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน 3) แบบวัดทักษะทางสังคม และ 4) แบบสอบถาม ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนกับเกณฑ์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก พบว่าผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ โดยภาพรวมคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ (ร้อยละ 80) เท่ากับ 24.00 หลังการทดลองเท่ากับ 24.95 ค่า t เท่ากับ 1.84 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแจ้งวิทยา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแจ้งวิทยา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก พบว่า ทักษะทางสังคมก่อนและหลังทดลอง โดยภาพรวมคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 243.25 หลังการทดลองเท่ากับ 319.25 ค่า t เท่ากับ 2.57 ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทักษะการทำงานกลุ่ม และทักษะการแก้ปัญหา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทักษะการแสวงหาความรู้ และทักษะการสื่อสาร มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแจ้งวิทยา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก พบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจต่อวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจสูงสุดเกี่ยวกับการสอนตามลำดับขั้นตอน ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมาเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าและค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.07$) และพึงพอใจเป็นอันดับสุดท้ายเกี่ยวกับการครุมีความเป็นกัลยาณมิตร ($\bar{X} = 3.65$)

บทนำ

ในสภาพการณ์ปัจจุบันของสังคมไทย การศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ที่ส่งผลให้เกิดวิกฤตการณ์หลายรูปแบบขึ้นในสังคม ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เมื่อเป็นเช่นนี้การพัฒนาประเทศให้ก้าวทันกับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ในการศึกษาหาความรู้ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาตนเองและสังคม ตลอดจนสามารถนำทักษะทางสังคมในด้านความสามารถด้านการการคิด คือคิดเป็น ทำเป็นและสามารถแก้ปัญหาได้ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและร่วมกันพัฒนาสังคมให้มีความสุข การจัดการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่ได้กำหนดไว้ชัดเจนให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน การจัดการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา มุ่งหวังให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีมี ปัญญา มีความสุขและมีความเป็นไทย เน้นทักษะกระบวนการ ทั้งด้านทักษะการคิดและทักษะการดำเนินชีวิตหรือทักษะทางสังคม

ทักษะทางสังคมเป็นความสามารถของบุคคลในสังคมที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข รู้จักรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตน รู้จักปฏิบัติต่อผู้อื่น มีสำนึกต่อสังคมและสร้างประโยชน์สุขแก่สังคม ยิ่งสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงมากเท่าไร ทักษะทางสังคมยิ่งมีความจำเป็นมากขึ้นเท่านั้น บุคคลต้องมีความสามารถปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น สามารถสื่อความหมายความเข้าใจกัน สามารถทำงานร่วมกัน สามารถแก้ปัญหาได้โดยสันติวิธีเมื่อเกิดความขัดแย้ง รู้จักคิดและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นต่อตนเอง และสังคมได้สามารถปรับตัวได้ทุกสภาพแวดล้อม สิ่งเหล่านี้เป็นทักษะที่จะช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขและมั่นคง ตลอดจนสามารถแสวงหาความรู้ใหม่ด้วยการพัฒนาตนเองต่อสังคม อันได้แก่ การที่ทำให้สังคมอยู่ได้และพัฒนาให้เจริญงอกงามยิ่งขึ้น (สุขุมล เกษมสุข.2535 :10) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบทางสังคมที่ควรเน้นให้กับผู้เรียนประกอบด้วย 5 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ 2) ทักษะการทำงานกลุ่ม 3) ทักษะการแสวงหาความรู้ 4) ทักษะการสื่อสาร และ 5) ทักษะการแก้ปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ได้กำหนดกระบวนการจัดการศึกษามีสาระสำคัญที่มุ่งให้ความสำคัญกับผู้เรียน ดังปรากฏในหมวดที่ 1 มาตรา 6 กำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนที่ต้องการ คือ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หมวด 4 กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา ในมาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รัก

การอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

จากสาระสำคัญของกระบวนการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวว่า การจัดการศึกษาจึงมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผ่านกระบวนการคิดและได้เป็นผู้ลงมือกระทำจากประสบการณ์ที่ใกล้ชิดผู้เรียนสามารถประยุกต์ความรู้ที่เรียนมาไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ ดังที่ นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2545 ; อ้างอิงจาก วิภาณีย์ เจริญยิ่ง. 2544 : 34) ได้กล่าวว่า การศึกษาต้องให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสามารถสรุปความคิดเห็นของตนได้ การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจะทำให้สามารถมีทักษะหลากหลายเพียงพอที่จะมีชีวิตรองอย่างสร้างสรรค์ รู้จักเลือกสรร รู้เท่าทันทักษะเชิงวิพากษ์ ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การเรียนรู้ต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการว่าจะทำอย่างไร (How To) ได้ เป็นผู้ลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรมที่กำหนดจะทำให้ผู้เรียนได้ความรู้ ในภาพองค์รวมทั้งในภาคทฤษฎีและปฏิบัติ การเรียนรู้ต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ กิจกรรม การทำงานตามความเหมาะสม และศักยภาพที่แตกต่างกัน เพื่อสร้างศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถคิดเป็น ทำเป็น มีทักษะในการจัดการ มีคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม รักการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง โดยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนและนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง เพราะการศึกษา คือชีวิต

แนวการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก เน้นให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้มีทักษะในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Life long learning) ดังที่ วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542 : 4) กล่าวว่า ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นวิธีการที่สำคัญ ที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการในโลกยุคโลกาภิวัตน์ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอน ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเองการ และได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ซึ่งแนวคิดการจัดการศึกษานี้ตามแนวคิดที่มีรากฐานมาจากปรัชญาการศึกษาและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องยาวนานและเป็นแนวทางที่ได้รับการพิสูจน์ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ดังที่กรมวิชาการ(2543 : 1) กล่าวว่า เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็กที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางผ่านการเรียนรู้จากกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับชีวิตจริง เด็กต้องเรียนรู้ด้วยตนเองและลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ อัมพร ม้าคะนอง (2546 : 6) กล่าวไว้ว่า กรอบแนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ให้ความสำคัญของความรู้ และประสบการณ์เดิมว่าเป็นพื้นฐานของการสร้างความรู้ใหม่ สอดคล้องกับ จิราภรณ์ ศิริทวี (2541 : 38 ; อ้างอิงจาก เบลล์ Bell.1993) เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด คอนสตรัคติวิสต์ ไม่ใช่การเติมสมองที่ว่างเปล่าของนักเรียนให้เต็มหรือการ

ได้มาซึ่งแนวคิดใหม่ ๆ หากแต่เป็นการพัฒนาความคิดที่นักเรียนมีอยู่แล้วในลักษณะเป็นการสร้างความคิดจากพื้นความคิดเดิมมากกว่าการคิดซึ่มความคิด ดังนั้นหากครูผู้สอนใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดดังกล่าวจึงเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ตามความแตกต่างระหว่างผู้เรียนที่จะทำให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง จากข้อดีที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนผู้วิจัยเห็นว่าวิธีการดังกล่าวสามารถทำให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้เข้าด้วยกันได้

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นกลุ่มสาระที่มีเนื้อหาค่อนข้างมาก ทำให้นักเรียนไม่สามารถเข้าใจเนื้อหา ไม่สามารถสรุปสาระสำคัญของเรื่องได้ นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนซึ่งสะท้อนให้เห็น จากผลการทดสอบกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) พบว่าเด็กไทยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพียงร้อยละ 32.79 ซึ่งยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555 : 12) และสอดคล้องกับรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ของสำนักทดสอบมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เมื่อปีการศึกษา 2554 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 40.55 (สำนักทดสอบมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ, 2554) ซึ่งเป็นคะแนนที่ต่ำ อาจเนื่องมาจากเนื้อหาสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เนื้อหาค่อนข้างมาก นักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยง สรุปสาระสำคัญของเนื้อหาได้ จึงทำให้นักเรียนประสบปัญหาในเรื่องการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนค่อนข้างต่ำ

จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่า การนำวิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น เนื่องจากเป็นเทคนิคที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ จำนวนมากเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้น ได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น และจดจำได้นาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเนื้อหาสาระหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้เรียนประมวลเวลานั้นอยู่ในลักษณะกระจัดกระจาย ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนจัดข้อมูลเหล่านั้นให้เป็นระบบ ระเบียบ อยู่ในรูปแบบที่อธิบายให้เข้าใจ และจดจำได้ง่าย นอกจากนี้ใช้ในการประมวลความรู้หรือจัดความรู้ดังกล่าวแล้ว ในหลายกรณีที่ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มหรือสร้างความคิดขึ้นเอง ผังกราฟิกยังเป็นเครื่องมือทางการคิดได้ดีเนื่องจากการสร้างความคิดซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมอยู่ในสมอง จำเป็นต้องมีการแสดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรม ผังกราฟิกเป็นรูปแบบของการแสดงออกของความคิดที่สามารถมองเห็นและอธิบายได้ อย่างเป็นระบบชัดเจนและอย่างประหยัดเวลาด้วย จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างความรู้ ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกและทักษะทางสังคมมีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คือแนวคิดขั้นตอนการสอนของ พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์.(2544:64-65 ; อ้างอิงจาก Diver และ Bell, 1989) ซึ่งเป็นนักคิดที่มีความเชื่อตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซซิม ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นทบทวนความรู้เดิม ขั้นปรับเปลี่ยนความคิด ขั้นนำความคิดไปใช้ และขั้นทบทวน เป็นการตรวจสอบความเข้าใจหลังสิ้นสุดการเรียน (สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, 2543 :45) นอกจากนี้วิธีการดังกล่าวยังส่งผลทำให้ทักษะทางสังคมของนักเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากกระบวนการสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิด มีการทำงานเป็นกลุ่ม มี

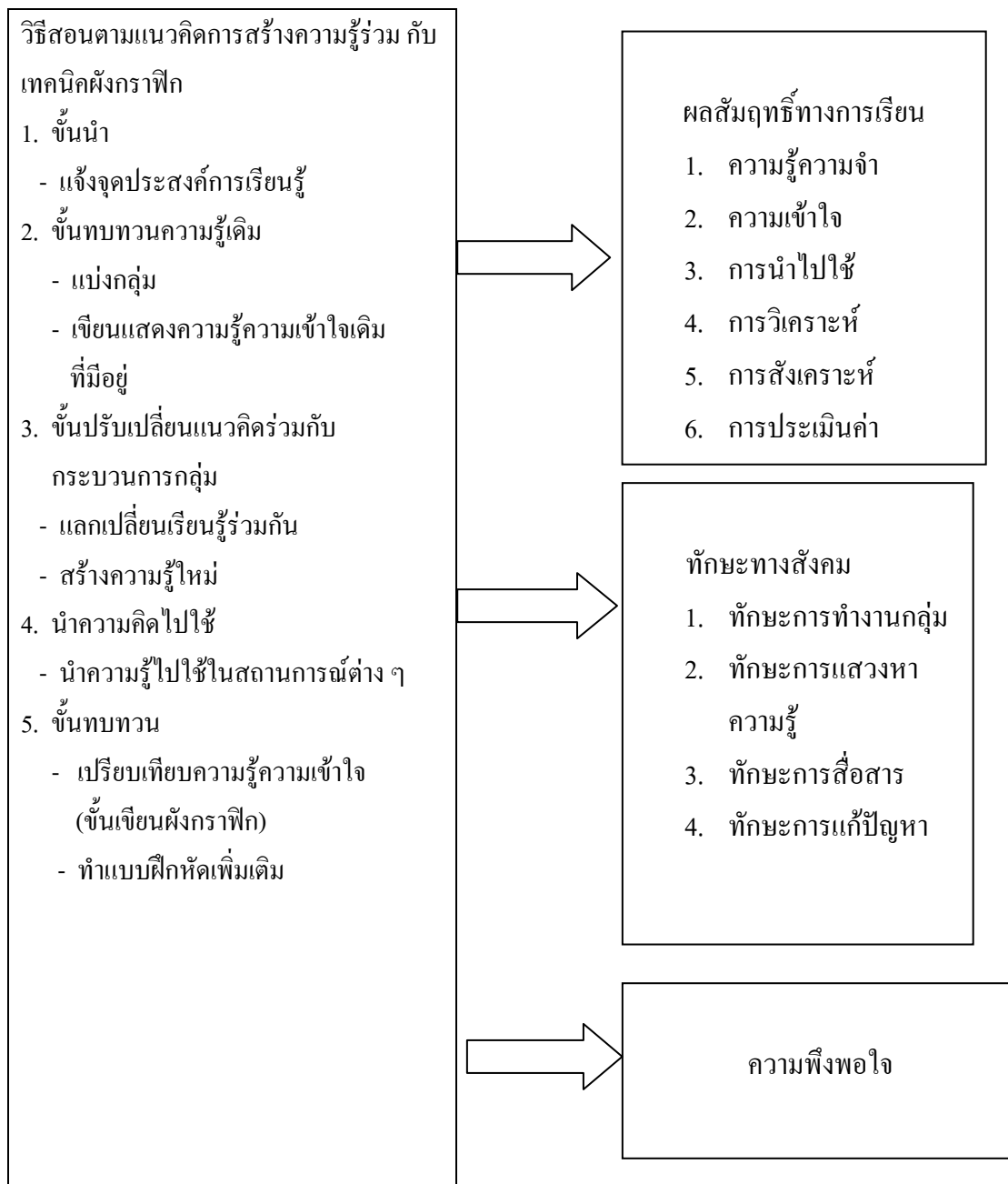
การแสดงออกอย่างเป็นระบบ ทำให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตน รู้จักปฏิบัติต่อผู้อื่น มีสำนึกต่อสังคมและสร้างประโยชน์สุขแก่สังคม

จากแนวคิดและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสนใจที่จะนำวิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก และทักษะทางสังคมมาทดลองใช้ในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเนื้อหาที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการสร้างองค์ความรู้ ผูกทักษะกระบวนการคิด ทักษะกระบวนการกลุ่ม และทักษะทางสังคม ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกและทักษะทางสังคมเหมาะกับการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนกับเกณฑ์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 15 กรอบแนวคิดการวิจัย

แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	วัดผลก่อนทดลอง	ทดลอง	วัดผลหลังทดลอง
กลุ่มทดลอง	T ₁	×	T ₂

T₁ หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง

T₂ หมายถึง การทดสอบหลังการทดลอง

× หมายถึง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ผลการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้วิจัยขอเสนอผลการอภิปรายดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก โดยภาพรวมสูงคะแนนหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80 (ค่าเฉลี่ย 24.00)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกสูงกว่าเกณฑ์

3. ทักษะทางสังคมก่อนและหลังทดลองโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างความรู้ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแจ้งวิทยา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวนนักเรียน 40 คน โดยภาพรวมคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง เท่ากับ 243.25 หลังการทดลอง เท่ากับ 319.25 ค่า t เท่ากับ 2.57 ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทักษะการทำงาน กลุ่ม และทักษะการแก้ปัญหา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทักษะการแสวงหาความรู้ และทักษะการสื่อสาร มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการดังกล่าวเกิดจากความแปลกใหม่ของนักเรียนที่ได้รับรู้วิธีการเรียนใหม่ ๆ ฝึกให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด มีความกระตือรือร้นในการเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นักเรียนจึงเกิดความพึงพอใจในระดับมาก

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ลาดพร้าว.
- _____ (2543). เอกสารชุดเทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด การสร้าง ความรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศาสนา.
- _____ (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____ (2543). การจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- _____ (2543). คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา.
- _____ (2548). การวัดและประเมินผลอิงมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรรณิกา แก้วปานกัน. (2547). การเปรียบเทียบความเข้าใจการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยการใช้แผนผังความคิดกับวิธีสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต.ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กาญจนา ไชยพันธ์. (2549). กระบวนการกลุ่ม . กรุงเทพฯ : เอส พรินติ้ง เฮ้าส์.
- จิราภรณ์ ศิริทวี. (2541). เทคนิคการจัดกิจกรรมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้(Constructivism).วารสารวิชาการ ,1(9),37-52
- _____ (2546). เทคนิคการจัดกิจกรรมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้(Constructivism).วารสารวิชาการ,1(9), 37-52
- ชนาธิป พรกุล. (2544). แคนทัส : รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนิดา ธรานันท์. (2546). ผลการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิซซิม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณเรื่องสารสนเทศไทยในแง่ภูมิศาสตร์กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพรหมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี.ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- ชาติรี เกิดธรรม. (2547). เทคนิคการสอนแบบโครงงาน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ดาราวรรณ กลุ่มเกลี้ยง. (2546). การสร้างแบบวัดทักษะสังคมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ปริญญา นิพนธ์ ศึกษาศาสตร์